

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGUYỄN TẤT THÀNH
KHOA DƯỢC

BÀI DỰ THI
“GIẢI PHÁP SÁNG TẠO Y TẾ CỘNG ĐỒNG”

ĐỀ TÀI: *“Phát hiện sớm bệnh nhân Đái tháo đường, giảm số lượng bệnh nhân chưa được chuẩn đoán hiện nay”*

Nhóm thực hiện:

Vũ Thu Hiền

Trần Nguyệt San

Huỳnh Xuân Hiếu

Nguyễn Thị Hồng Thoa

DS. Nguyễn Hoàng Thảo My

TP. Hồ Chí Minh, tháng 4 năm 2016

LỜI CẢM ƠN

Nhóm tham dự xin gửi lời cảm ơn chân thành đến:

- Hội thầy thuốc trẻ Việt Nam
- Văn phòng Đại diện công ty Novartis

Đã mang đến một cuộc thi nhiều ý nghĩa và nâng cao tinh thần bảo vệ sức khỏe cộng đồng với nhiều tầng lớp.

Chúng tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến Ban chủ nhiệm Khoa Dược, các anh chị tham gia khảo sát và ghi hình cho đề tài.

Xin chân thành cảm ơn!

BÀI THAM DỰ CUỘC THI

“GIẢI PHÁP SÁNG TẠO Y TẾ CỘNG ĐỒNG”

ĐỀ TÀI: *“Phát hiện sớm bệnh nhân Đái tháo đường, giảm số lượng bệnh nhân chưa được chuẩn đoán hiện nay”.*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ:

- Theo số liệu của Hội Nội tiết Đái tháo đường Việt Nam, ước tính 5,7% số dân Việt Nam mắc bệnh Đái tháo đường (hơn 4 triệu, trong đó 60% chưa được chuẩn đoán phát hiện Đái tháo đường).
- Do người dân chưa nắm rõ những tác hại của bệnh Đái tháo đường nên chưa chú trọng đến vấn đề khám và điều trị bệnh.
- Hình thức xét nghiệm chưa tiện lợi về mặt thời gian, địa điểm do chỉ thực hiện ở các bệnh viện (làm việc giờ hành chính, đông đúc, nhiều thủ tục...) gây e ngại với việc khám, chữa bệnh của người dân.
- Việc tuyên truyền những nguy hiểm, cách khám và phòng bệnh Đái tháo đường chưa thật sự rộng rãi đến tất cả người dân trong cả nước.

Để làm rõ các vấn đề nêu trên, chúng tôi đã tiến hành khảo sát trên quy mô nhỏ (400 người). Kết quả được trình bày cụ thể tại phụ lục đính kèm.

II. MỤC TIÊU:

- Tăng cường phát hiện sớm bệnh nhân Đái tháo đường, giảm số lượng bệnh nhân chưa được chuẩn đoán hiện nay (3 triệu người).
- Nâng cao sự hiểu biết của người dân về bệnh cũng như những tác hại mà bệnh Đái tháo đường mang lại để từ đó có hướng phòng và chữa bệnh một cách phù hợp.
- Thực hiện xét nghiệm tầm soát với người dân bằng những xét nghiệm đơn giản nhưng vẫn mang lại hiệu quả.
- Đảm bảo tiện lợi về mặt thời gian, địa điểm và chi phí để người dân có thể thực hiện tầm soát Đái tháo đường một cách hợp lý nhất.
- Sử dụng nguồn nhân lực y tế một cách phù hợp, an toàn và hiệu quả.
- Nâng cao sức khỏe cộng đồng nhất là các vùng miền núi, vùng sâu vùng xa, dân tộc...

III. GIẢI PHÁP:

- Thực hiện xét nghiệm tầm soát Đái tháo đường bằng biện pháp đo đường huyết đói hoặc nghiệm pháp dung nạp glucose bằng máy đo glucose máu cá nhân.
- Thực hiện xét nghiệm tầm soát Đái tháo đường đối với người dân tại các Nhà thuốc (đạt chuẩn GPP) trên cả nước nhằm kiểm tra sơ bộ cho mọi người. Từ đó rà soát được số lượng người dân chưa mắc bệnh, tiền Đái tháo đường và mắc bệnh Đái tháo đường để có hướng dẫn kiểm tra và điều trị phù hợp tiếp theo.
- Tổ chức các chương trình tư vấn, khám và xét nghiệm tầm soát Đái tháo đường tại các trạm y tế xã, phường trên các tỉnh, thành phố trong cả nước. Ngoài ra còn có thể kết hợp trong các đợt tiêm vắc-xin, uống Vitamin A... để tiện cho người dân.

- Kết hợp kiểm tra tầm soát trong các chuyến đi tình nguyện khám sức khỏe đến các vùng núi, vùng sâu vùng xa, dân tộc... ít được tiếp xúc với việc khám và chữa bệnh.
- Cùng với các doanh nghiệp, công ty, nhà máy có các đợt tư vấn, xét nghiệm dành cho nhân viên, công nhân để phát hiện sớm và điều trị kịp thời.
- Tìm kiếm các nhà đầu tư, doanh nghiệp, nhà xưởng nhằm mục đích hỗ trợ các trang thiết bị, dụng cụ y tế và các nhu yếu phẩm cần thiết cho việc khám và điều trị bệnh cũng như có các đợt khám và tư vấn miễn phí cho người dân.
- Tiến hành đầu tư và nghiên cứu sản xuất dung dịch Glucose thử và que đo nhằm giảm chi phí tầm soát một cách tối ưu nhất.

IV. PHÂN TÍCH:

Đối tượng:

- Nhà thuốc đạt chuẩn GPP.
- Trạm y tế xã/ phường.
- Công ty, xí nghiệp.

1. Nhà thuốc:

*Tình hình thực tế (điều kiện, nhu cầu):

- Hiện nay, tất cả các nhà thuốc trên toàn quốc đều đạt chuẩn GPP (Good Pharmacy Practices – nhà thuốc thực hành tốt), đạt đủ tiêu chuẩn về trình độ chuyên môn và cơ sở vật chất để có thể tầm soát cơ bản về bệnh Đái tháo đường.
- Các chuỗi nhà thuốc GPP đang ngày càng phát triển nhiều hơn về mặt chuyên môn, số lượng và phạm vi hoạt động.

*Áp dụng giải pháp:

- Dựa theo tình hình thực tế như trên, chúng ta sẽ đặt mục tiêu đẩy mạnh việc thực hiện dự án tầm soát cơ bản Đái tháo đường tại các chuỗi nhà thuốc GPP trên toàn quốc.
- Theo đó, các nhà thuốc GPP sẽ được hỗ trợ về cơ sở vật chất (máy đo đường huyết cá nhân, dung dịch Glucose thử, các hệ thống quản lý...) và được tập huấn đầy đủ về chuyên môn. Một đội ngũ chuyên viên sẽ tiến hành quản lý dự án và kiểm tra trang thiết bị, cơ sở vật chất theo định kỳ.
- Tất cả các nhà thuốc trong chuỗi dự án sẽ cùng thực hiện theo cùng một quy trình tầm soát Đái tháo đường chung do chính cơ sở đầu tư đưa ra (đã được thẩm định và được phép lưu hành).

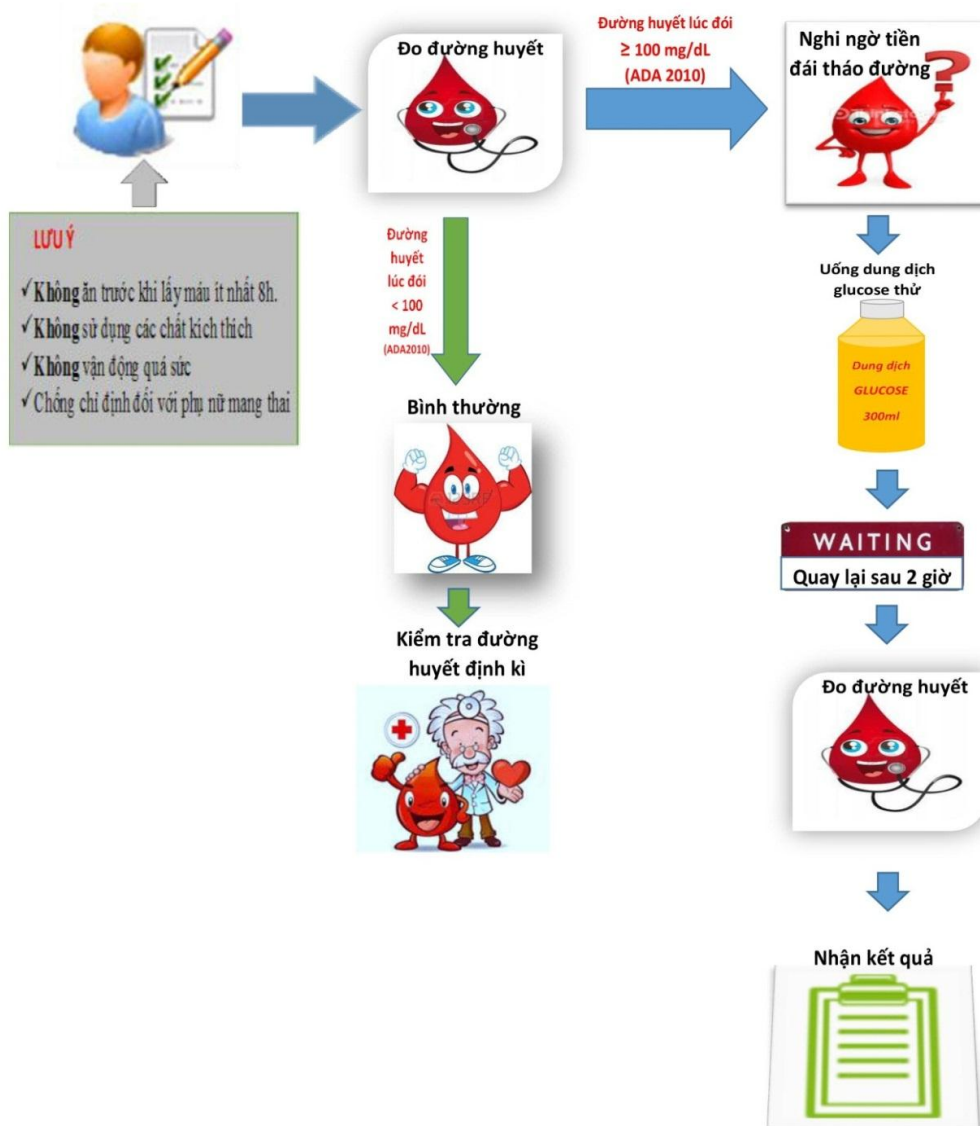
Quy trình mẫu: như hình “Quy trình xét nghiệm tầm soát Đái tháo đường”.

*Lợi ích nhận được:

- Theo đó, cá nhân thực hiện tầm soát Đái tháo đường có thể thực hiện đo đường huyết lúc đói và đường huyết sau 2 tiếng tại tất cả các nhà thuốc trong dự án (có thể cùng hoặc khác địa chỉ). Vậy người dân có thể thực hiện việc tầm soát Đái tháo đường tại bất cứ thời điểm và địa điểm nào thuận tiện nhất (với yêu cầu tuân thủ đúng theo quy trình được đưa ra). Điều đó sẽ giúp gia tăng sự tiện lợi, tiết kiệm phần lớn thời gian tầm soát cho người dân. Từ đó tăng cường việc phát hiện sớm bệnh Đái tháo đường trong cộng đồng.

- Tiến hành đầu tư và nghiên cứu sản xuất dung dịch Glucose thử và que đo nhằm giảm chi phí tầm soát một cách tối ưu nhất. Từ đó có thể tận dụng được tiềm lực y tế và kinh tế của cơ sở đầu tư. Đồng thời hỗ trợ tốt về mặt chi phí cho người thực hiện tầm soát. Từ đó, dự án sẽ tiếp cận tốt hơn với người dân, tăng cường việc phát hiện sớm bệnh Đái tháo đường trong cộng đồng.
- Các chuỗi nhà thuốc tham gia dự án có thể tận dụng tiềm lực chuyên môn một cách tối ưu hơn đồng thời đẩy mạnh về mặt cung cấp thuốc cho bệnh nhân, hỗ trợ tốt trong việc tuyên truyền những thông tin cơ bản về bệnh Đái tháo đường cho người dân, góp phần tăng cường phát hiện sớm bệnh Đái tháo đường trong cộng đồng.

QUY TRÌNH XÉT NGHIỆM TẦM SOÁT ĐÁI THÁO ĐƯỜNG

2. Công ty, xí nghiệp:

*Tình hình thực tế (điều kiện, nhu cầu):

- Hiện nay, các công ty, xí nghiệp của nhà nước và tư nhân đều chú ý và đặc biệt quan tâm đến phúc lợi xã hội cho nhân viên, công nhân của mình. Trong khi đó, các

nhân viên, công nhân lại hạn chế về thời gian và điều kiện để có thể tự thực hiện các xét nghiệm y tế, sức khỏe cho bản thân, đặc biệt là tầm soát Đái tháo đường. Thế nên, các công ty, xí nghiệp tiến hành mở các đợt khám chữa bệnh, xét nghiệm và tầm soát định kỳ các bệnh lý phổ biến, để mắc phải cho các nhân viên, công nhân của mình.

*Áp dụng giải pháp:

- Dựa vào tình hình thực tế như trên, chúng ta sẽ tiến hành đặt mục tiêu đẩy mạnh việc kết hợp tầm soát Đái tháo đường trong các đợt kiểm tra sức khỏe định kỳ tại các công ty, xí nghiệp.

*Lợi ích nhận được:

- Các nhân viên, công nhân tại các công ty, xí nghiệp có điều kiện thuận lợi (giảm tối đa thời gian và chi phí) để có thể quan tâm đúng mức đến sức khỏe của bản thân.

- Các công ty, xí nghiệp có được mối quan tâm đúng đắn đối với sức khỏe của các nhân viên, công nhân. Từ đó có thể đẩy mạnh năng suất làm việc và hoạt động của công ty, xí nghiệp. Đồng thời tăng cường phát hiện sớm bệnh Đái tháo đường trong cộng đồng.

3. Trạm y tế:

*Tình hình thực tế:

- Hiện nay, các trạm y tế có ít nhất từ 2 đến 3 nhân viên y tế có đầy đủ khả năng về chuyên môn để có thể thực hiện việc tầm soát cơ bản về bệnh Đái tháo đường cho người dân.

- Thế nhưng các trạm y tế xã, phường hiện tại vẫn chưa tận dụng được tốt tiềm năng về y tế của mình do cơ sở vật chất chưa đầy đủ, vẫn chưa đạt được sự tin cậy cao từ bệnh nhân, các chương trình khám sức khỏe cộng đồng chưa thực sự tích cực và phổ biến rộng rãi, đối tượng tham gia còn hạn chế, tuyên truyền thông tin về sức khỏe chưa được đẩy mạnh.

- Trạm y tế xã, phường là địa điểm lý tưởng để thực hiện và đưa dự án tầm soát Đái tháo đường rộng rãi đến với người dân tại từng địa phương.

*Áp dụng giải pháp:

Dựa vào tình hình thực tế như trên, chúng ta sẽ tiến hành đặt mục tiêu đẩy mạnh việc mở các cuộc kiểm tra sức khỏe cộng đồng theo định kỳ, trong đó kết hợp tầm soát Đái tháo đường. Đặc biệt hỗ trợ về mặt cơ sở vật chất cũng như tập huấn chuyên môn cho các cán bộ y tế. Tập trung khắc phục những mặt hạn chế, tuyên truyền tích cực thông tin các bệnh phổ biến, đặc biệt là Đái tháo đường, mở rộng phạm vi đối tượng tham gia, hạn chế chi phí khám sức khỏe ở mức tối thiểu (hoặc miễn phí với sự hỗ trợ từ nhà nước).

*Lợi ích nhận được:

- Đẩy mạnh mối quan tâm đúng đắn từ phía địa phương đến người dân.

- Tận dụng được tối đa nguồn lực y tế tại các địa phương.

- Tạo điều kiện thuận lợi để tất cả các người dân ở tất cả các lứa tuổi và tầng lớp trong xã hội có nhận thức và mối quan tâm đúng đắn đến sức khỏe của mình, đặc biệt là bệnh Đái tháo đường, đồng thời tăng cường phát hiện sớm bệnh Đái tháo đường trong cộng đồng.

V. KẾT LUẬN, KIẾN NGHỊ:

1. Kết luận:

- Với mong muốn nâng cao khả năng tầm soát Đái tháo đường trong cộng đồng, nhóm nghiên cứu muốn đưa việc thực hiện xét nghiệm đường huyết lúc đói đến các nhà thuốc GPP và có quy trình như minh họa nêu trên. Tại đây, mọi người được tư vấn về đường huyết hiện tại cũng như giảm chi phí, thời gian chờ đợi tại các bệnh viện. Kết quả chính xác, quy trình được thẩm định, nhân viên được đào tạo và tiện lợi cho mọi tầng lớp sẽ là nền tảng phát triển cho công tác tầm soát còn hạn chế của Việt Nam.
- *Tuy nhiên*, để đạt được mục đích đã nêu ra cần có sự hỗ trợ từ các nhà thuốc về công tác tập huấn nhân viên và sự hợp tác với các công ty để đưa những sản phẩm chất lượng nhất, giá thành hợp lý nhất đến người dân. Ví dụ điển hình về việc đo huyết áp tư vấn đã khá phổ biến tại một số nhà thuốc và trạm y tế xã phường, từ đó người dân được nắm bắt thông tin về sức khỏe chính bản thân mình tốt hơn, nhất là với các bệnh mà mình nghi ngờ mắc phải.
- Ngoài ra, với các bộ kit thử (gồm máy và que thử), các trường học hay công ty, các đơn vị hành chính có thể làm những xét nghiệm cho học sinh, sinh viên và nhân viên của mình theo lịch định kì, nhằm đảm bảo sức khỏe cho cộng đồng tốt hơn. Những bước đầu, việc sử dụng bộ kit sẽ được kiểm soát và ghi nhận lịch sử đo để làm dữ liệu cho các nghiên cứu tiếp theo cũng như điều chỉnh quy trình và dụng cụ.

2. Kiến nghị:

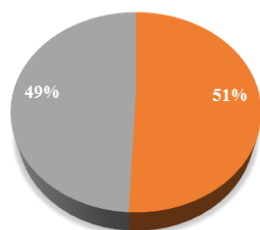
- Cần đào tạo và chứng nhận cho các nhân viên tại nhà thuốc GPP cũng như trạm y tế xã phường... trực tiếp thực hiện xét nghiệm về Đái tháo đường. Điều này cũng nhằm giúp củng cố chuyên môn cho các cán bộ y tế.
- Hệ thống máy móc cần được chuẩn hóa thường xuyên, dung dịch Glucose thử có chất lượng từ các nhà cung cấp.
- Đối với những bệnh nhân nghi ngờ tiền Đái tháo đường thì cần thử lại sau 2 giờ uống dung dịch Glucose thử nên việc đồng bộ hóa giữa các nhà thuốc sẽ giúp người dân tiện lợi hơn trong việc lấy kết quả ở các khu vực khác nhau. Đây là một hướng đi cần được lưu tâm.
- Nếu có thời gian và điều kiện hỗ trợ, chúng tôi mong muốn đi sâu hơn về vật liệu, phương pháp sản xuất và tiêu chuẩn hóa đối với que thử của bộ kit để giảm giá thành, độ tương thích với máy cũng như đáp ứng nhu cầu, tiêu chuẩn trong điều trị.

PHỤ LỤC

KẾT QUẢ KHẢO SÁT BỆNH ĐÁI THÁO ĐƯỜNG.

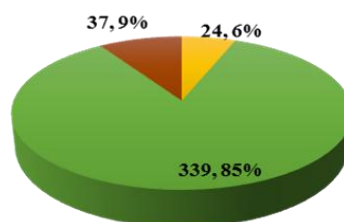
(Khảo sát được tiến hành trên 400 người, với mọi lứa tuổi, ngành nghề)

GIỚI TÍNH:

■ Nam ■ Nữ

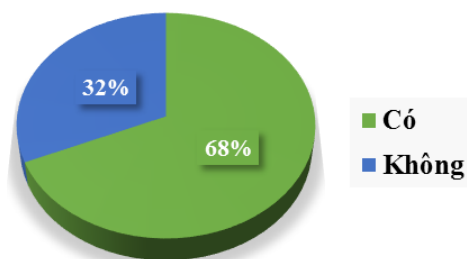
ĐỘ TUỔI:

■ Dưới 18
■ Từ 18-44
■ Trên 45

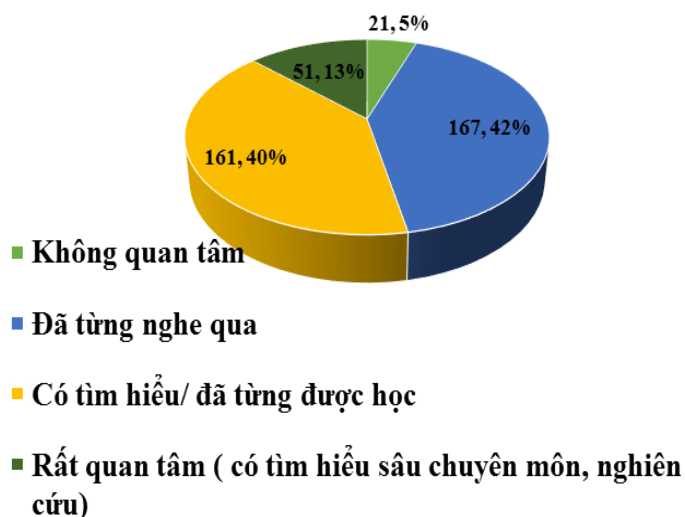
PHẦN CÂU HỎI KHẢO SÁT:

1. Trong gia đình bạn, đã có người mắc bệnh Đái tháo đường chưa?

■ Có
■ Không

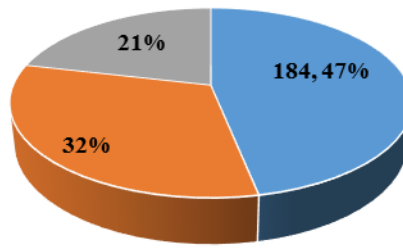
2. Mức độ hiểu biết của anh/chị về bệnh Đái tháo đường?

■ Không quan tâm
■ Đã từng nghe qua
■ Có tìm hiểu/ đã từng được học
■ Rất quan tâm (có tìm hiểu sâu chuyên môn, nghiên cứu)

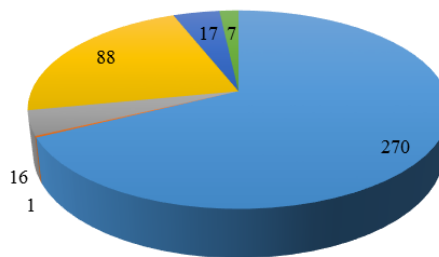
3. Anh/chị đã từng xét nghiệm đường huyết (bệnh Đái tháo đường) chưa?

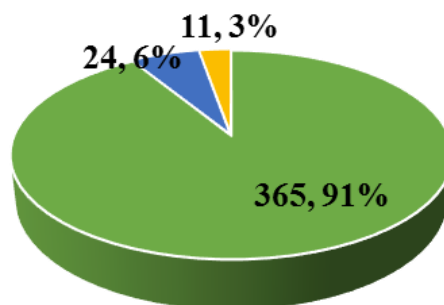
- Chưa bao giờ
- Không thường xuyên (chỉ lúc rảnh rỗi)
- Khám theo định kỳ

4. Khi có nhu cầu xét nghiệm đường huyết (bệnh đái tháo đường), anh/chị sẽ nghĩ đến nơi nào đầu tiên?

- Bệnh viện nhà nước
- Nhà thuốc được cấp phép
- Trạm y tế phường, xã
- Bệnh viện tư nhân
- Tự kiểm tra
- Địa điểm khác

5. Nếu các nhà thuốc trên toàn quốc hoặc các trạm y tế xã/ phường tiến hành xét nghiệm, giúp kiểm tra đường huyết và tư vấn về nguy cơ mắc bệnh Đái tháo đường, anh/chị có muốn tham gia kiểm tra không?

- Có
- Không
- Ý kiến khác